

Langs de Maas van Maastricht tot Thorn 41.350 m.

Dit traject wordt voor de overzichtelijkheid opgesplitst in 2 delen.

1. *De rechteroever(N) van de Maas met de grenspalen 108A t/m 126A, met de beschrijvingen in het Proces Verbaal van 1843.*
2. *De linkeroever(B) van de Maas met de grenspalen 108B t/m 126B.*

Linkeroever(B) van de Maas

Op 3 januari 2009 heb ik een tocht van GP106 t/m 122B gemaakt, met in de morgen ijzige mist met een temperatuur van -7C.

In de middag brak de zon door en werd het gevoelsmatig wat aangener. Prachtige landschappen met veel rijp op de planten.

Het eerste deel eindigde bij GP 108B, omdat op de rechteroever bij GP 108A de grens van de gemeente Maastricht wordt bereikt. We rijden aan de linkeroever eerst nog door de gemeente Lanaken(B) tot aan de gemeentegrens bij GP 109B.

Gemeente Lanaken(B) (GP 108B t/m GP 109B).

GP 108B (108B-1/2, 178.11-324.39) staat bij Herbricht, even voorbij de bocht in de Geulerweg, tussen de maïsstopfels.

Ongeveer 300 meter verder staat een oude boerderij (**108B-3/6, 178.46-324.46**), waar GP 109B aan een landwegje, achter het erf te vinden is (**108B-7**).

Gemeente Maasmechelen(B) (GP 109B t/m GP 116B).

GP 109B (109B-1/3, 178.46-324.46), staat in een populierenplantage achter de oude boerderij. Deze grenspaal heeft wel een heel bijzonder topstuk.

Na ca. 1.5 km bereiken we Uikhoven(B), dat wordt beschermd door een kademuur op de Maasdijk (**109B-4, 178.80-325.80**).

Ca. 400 meter verder staat de Maaspaal "XXV" (25) (**109B-5, 179.05-326.45**), waarna we een stel drijvers passeren, mogelijk voor het fietsveerpontje verderop (**109B-6**).

Even verder staat dan GP 110B (**109B-7**) tussen de populieren.

GP 110B (110B-1/2, 179.36-326.88) staat in een populierenplantage, aan de noordzijde van Uikhoven(B).

Even voor Kotem(B) passeren we Maaspaal "XXVII" (27) **(110B-3, 180,10-328.15)**.

Vervolgens staat Maaspaal "XXVIII" (28) **(110B-4, 180,55-328.90)** vlak voor GP 111B. We bereiken Hal(B), waar juist om de hoek van een woonhuis GP 111B in de haag staat **(110B-5/6)**. Hier buigt de Maas weer naar het noorden.

GP 111B (111B-1, 180.90-329.02) staat verscholen in een haag bij Hal(B).

Op 12-6-1996 is er een Proces Verbaal opgemaakt voor de herplaatsing van GP 111B, die naar aanleiding van een recente overstromingsramp in de Maas, verplaatst moest worden naar een veiliger standplaats.

We komen Maaspaal "XXIX" (29) tegen **(111B-2, 180,95-329.50)**, waar de Maas naar het westen terugbuigt.

We passeren de Maasbrug van de A76/E314 **(111B-3, 180,70-329.90)**.

Dan volgt Maaspaal "XXX" (30) **(111B-4, 180,20-330.15)** en "XXXI" (31) net voor Geneut(B) **(111B-5, 179,55-329.60)**.

Bij Geneut(B) bereiken we een oude boerderij, waar GP 112B te vinden is **(111B-6/7)**.

GP 112B (112B-1/2, 179.43-329.56) staat bij Geneut(B), waar ook een ander type Maaspaal met het nummer "300" tegen de kademuur staat **(112B-3)**. Van dit type, met blauwe basis en witte kop en met hetzelfde nummer "300" komen er veel meer exemplaren voor.

De oude boerderij levert veel mooie plaatjes op **(112B-4/12)**.

We passeren Maaspaal "XXXII" (32) **(112B-13, 178,60-329.65)**, waar de Maas naar het noorden buigt, en een exemplaar van het eerder genoemde type "300" **(112B-14)**.

Dan volgt een beekje, dat in de Maas uitmondt **(112B-15)** en Maaspaal "XXXIII" (33) **(112B-16, 178,55-330.60)**.

Prachtig berijpte bloeistengels **(112B-17/18)** en dan Maaspaal "XXXIV" (34) **(112B-19, 179,20-331.45)**. We zien hier een z.g Maaskruis **(112B-20/22, 179,15-331.40)**.

Het enige overgebleven Maaskruis

In de 15e tot de 19e eeuw was de Maas een belangrijke vaarweg voor Luikse steenkool en Maaslandse bakstenen. Tegen de stroom op werden de schepen getrokken door paarden. Op plaatsen waar de stroomgeul, en dus ook het jaagpad, van oever wisselden, moest het paard en de "lijndrijver" van oever wisselen. Het schip werd vastgelegd en de man joeg het paard de Maas in en samen zwommen en waadden ze naar de overkant. Maar eerst werd bij het Maaskruis een geldstuk in het offerblok gedaan, voor een behouden oversteek. Van dit geld werden dan weer missen betaald, die werden gehouden voor de lijndrijvers. Van de vele Maaskruisen op het traject van Luik naar Roermond is dit de enige die is overgebleven.

Als een klein eilandje in een voormalig grindwinningsgebied, vinden we de plaats van GP 113B (**112B-23**).

GP 113B (113B-1/2, 179.39-331.99) staat in een grindwinningsgebied, op een bergje. Hier buigt de Maas in een globaal noordoostelijke richting.

Op 3-3-1956 gaat er een brief van de Commissaris van de Koningin naar de burgemeester van Stein, betreffende de herplaatsing van GP 113B op 14 maart.

We passeren Maaspaal "XXXV" (35) (**113B-3, 179,55-329.65**), waarna GP 114B bij Mazenhoven in zicht komt (**113B-4**).

GP 114B (114B-1, 180.28-332.53) staat ten zuiden van Mazenhoven(B). Dichtbij staat Maaspaal "XXXVI" (36) (**114B-2, 180,45-332.70**).

Via een schitterend landwegje (**114B-3**) komen we langs Maaspaal "XXXVII" (37) (**114B-4, 180,90-333.60**) en bereiken GP 115B bij Meeswijk (**114B-5**).

GP 115B (115B-1, 181.09-333.84) staat bij Meeswijk(B).

GP 115 met de dijk "weggedreven".

Op 28-2-1887 gaat er een brief van het Kadaster van Roermond naar de Commissaris des Konings van het Hertogdom Limburg. Grenspaal 115B was op Belgisch grondgebied gesteld, en was door hoge waterstand verdwenen. Bij herplaatsing moeten beide burgemeesters en de ingenieur verificateur van het Kadaster aanwezig zijn.

Op 12-5-1887 volgt een 2^e brief waarin medegedeeld wordt dat volgens de burgemeester van Urmond "de grenspaal welke door het wegdrijven van den dijk in 1880 is verloren gegaan, waarschijnlijk wel op de vorige plaats kan opgericht worden. Daardoor zal het onnodig zijn, dat de wederzijdsche kadaster ambtenaren vooraf de herplaatsing voorbereiden; de enkele meetkundige bewerkingen welke nodig mochten zijn ter bepaling van de standplaats kunnen nu wel verricht worden op den dag voor de herplaatsing van den grenspaal vast te stellen".

In 1926 (volgens een schouwing in 1955) is GP 115B bij een dijkbreuk verdwenen. Op 16-1-1957 stelt de Hoofdingenieur-Directeur van Bruggen en Wegen voor om de bestelling van een nieuwe grenspaal 115B te laten doen door de Nederlandse RWS, omdat deze het gietmodel hebben. De werken zullen dan door België worden geregeld. Op 1-2-1957 wordt toestemming verkregen om een nieuwe grenspaal te bestellen voor de verdwenen GP 115B, voor een bedrag van 650 gulden. Tevens worden 6 paalkoppen besteld voor een totaal bedrag van 33 gulden. Op 15-11-1957 is er een rekening voor het gieten van een grenspaal en 6 paalkoppen van totaal 664 gulden, waarin reparatie van de mal is voorzien. Op 4-2-1958 is er een Proces verbaal opgemaakt van de herplaatsing van GP 115B. Volgens een opmerking is de oude paal verdwenen in 1926. Op 16-2-1958 is er een rekening voor de herplaatsingswerken van 1674.70 Bfr.

*Op 8-1-2004 is deze paal is een Proces Verbaal opgemaakt van verplaatsing.
Coördinaten worden X=181085.28 en Y=333845.44*

*Januari 2004. Ontving het volgende bericht van Ludo Haex, Belgisch kadasterambtenaar:
"Op 16/12/2003 werd rijksgrenspaai 115(B) teruggeplaatst. De paal was verwijderd door de aannemer die de nieuwe dijk in stokkem & meeswijk aan het aanleggen was. De paal kon niet meer op dezelfde plaats teruggeplaatst worden omdat ook de dijk verplaatst werd. We hebben de paal in de lijn geplaatst met zijn vroegere ligging en paal 115(NL). Hij staat nu in die lijn ongeveer*

11m verder. De juiste coördinaten moesten nog bepaald worden."

We passeren Maaspaal "XXXVIII" (38) (**115B-2, 181,50-334.35**) en komen langs een zeer fraai landwegje (**115B-3, 181,50-334.75**) bij de veerpont van Berg(N) (**115B-4/5, 181,54-335.21**). Hier is ook de standplaats van GP 116B (**115B-6**).

Gemeente Dilsen-Stokkem(B) (GP 116B t/m GP 119B).

GP 116B (116B-1, 181.54-335.21) staat bij het overzet naar Berg (**116B-2**).

Ca. 100 meter naar het noorden staat Maaspaal "XXXIX" (39) (**116B-3, 181,50-335.30**), waar we ook een prachtig uitzicht hebben op de volgende Maasbocht (**116B-4**) en enkele huizen van Berg(N) (**116B-5**).

Dan komen we ten oosten van Molenveld(B) in een nieuw natuurgebied in aanleg, de Kerkeweerd (**116B-6**). Dit gebied wordt verder afgegraven, zodat het samen met alle grindgaten een natuurlijke waterberging gaat vormen om extreme hoge waterstanden van de Maas te kunnen opvangen. We kunnen hier boven op een Maasdijk verder fietsen tot vlakbij Boyen(B). Hier vinden we eerst GP 117B, staande op een terpje (**116B7/8**).

GP 117B (117B-1/2, 181.82-336.35) staat in de Kerkeweerd bij Molenveld(B), op een heel klein bergje, ontstaan door afgravingen rondom. Ruim een kilometer naar het noorden vinden we GP 118B, eveneens op een terpje (**117B-3**).

GP 118B (118B-1/2, 182.07-337.41) staat op een resterend "schiereilandje". De fundering aan de kant van de steile westkant is reeds blootgelegd.....

Op 7-6-1915 komt er een brief binnen bij de burgemeester van Obbicht en Papenhoven, waarin gewaarschuwd wordt voor de ijzeren draad als afzetting van de grens.

Op 24-7-1915 wordt in een brief van de Comissaris van de Koningin gemeld dat de inspectie van de grenspalen wordt uitgesteld tot na het sluiten van de vrede.

Op 16-2-1927 wordt bij de schouwing gemeld dat GP 118B herplaatst is op een nieuwe fundering van beton.

Grenspaal 118B gevraagd als sierelement in de tuin van het Maaspark te Dilsen-Stokkem.

In 1992 wordt er door het V.Z.W. Maaspark Negenoord verzocht om de paal, die t.g.v. de ontgrindingen in de Maas mogelijk zou verdwijnen, als sierelement te mogen plaatsen in de tuin van het park.

Op 13-4-1993 wordt dit verzoek afgewezen, omdat de paal zal worden herplaatst op een nieuwe standplaats.

Op 14-11-2001 wordt een Proces Verbaal opgemaakt van de herplaatsing van GP 118B.

Aan het einde van de Maasdijk rond dit gebied (**118B-3/5**), is het dankzij de strenge vorst en de lage waterstand mogelijk om het gebied te verlaten, in plaats van helemaal terug te moeten, toch een tochtje van 3 km op een niet al te luxe parcours!

We passeren Maaspaal “XLIII” (43) (**118B-7, 181,00-338.45**) en bereiken de plaats van GP 119B (**118B-8**).

Gemeente Maaseik(B) (GP 119B t/m GP 123B).

GP 119B (119B-1, 181.04-338.54) staat ten noordoosten van Boyen(B), op een oudere verhoging in de Kellerweerd.

In augustus 2007 heb ik een serie gemaakt van de op grootte gesorteerde grindbergen in de Meerheuvel, ten zuiden van Elen (**119B-2/12, 181.40-339.25**).

Hier is ook het veer naar Grevenbicht(N) (**119B-13, 181.46-338.20**).

Vervolgens passeren we 3 Maaspalen “XLIV”(44) (**119B-14, 181.50-339.30**), “XLV” (45) (**119B-15, 181.85-340.20**) en “XLVI”(46) (**119B-16/17, 181.90-341.20**).

Bij de laatste hebben we een fraai uitzicht op de Maasbocht naar het oosten (**119B-18**).

Bij de Krauw hebben we weer een mooi uitzicht op een volgende meander van de Maas (**119B-19**) bij Maaspaal “XLVII”(47) (**119B-20/21, 182.80-341.45**).

In de Elerweert vinden we Maaspaal “XLVIII”(48) (**119B-22, 183.60-341.20**), waarna we de plaats van GP 120B bereiken, staande in een akker (**119B-23**).

GP 120B (120B-1, 183.90-341.76) staat ca.100 meter ten oosten van de hoeve “De Damiaan”(B).

Even ten noorden van deze boerderij staat nog een oude arduinen Maaspaal “HP no.170” (**120B-2**), waarna we de plek van GP 121B bereiken (**120B-3**).

GP 121B (121B-1, 183.64-342.43) staat ten zuiden van Heppeneert(B).

Via een zeer fraaj landwegje (**121B-2, 183.45-342.25**) komen we weer op de Maasdijk. De zon gaat al binnen een uur onder (**121B-3**) als we aan de kademuur in Heppeneert(B) nog een oude arduinen Maaspaal “HP no.172” vinden (**121B-4, 183.55-343.00**).

We passeren de kerk van Heppeneert(B) (**121B-5, 183.55-343.10**) en bereiken de Maasbrug bij Maaseik(B) (**121B-6, 183.80-344.90**) met zowaar het bordje “Nederland”! Vlak naast de brug aan de zuidzijde vinden we GP 122B (**121B-7**).

GP 122B (122B-1, 183.79-344.88) staat aan de zuidzijde van de brug van Maaseik(B).

Hier eindigt deze bijzondere, ijzige tocht langs de linkeroever van de Maas met een prachtige zonsondergang (**122B-2**).